

مقایسه تطبیقی محتوای برنامه درسی کارشناسی مهندسی معماری

با برنامه توسعه کارآموزی

چکیده – در آموزش معماری تنها تسلط بر دانش نظری برای رویارویی با مسائل پیچیده ی طراحی معماری در بستر دنیای واقعی کافی نیست. علاوه بر اینکه در سیستم آموزش عالی اهمیت زیادی به یادگیری وجوه عملی معماری داده شده است، اما مهارت‌های فارغ التحصیلان بازده کمی در فعالیت‌های حرفه دارند. لذا این پژوهش با هدف کاربردی و مطالعه‌ی اسنادی ابعاد مختلف آموزش معماری برخی از چالش‌های آن در رفع موانع تمرین حرفه‌ای را شناسایی می‌کند. از طرفی بسیاری از نظام‌های آموزش معماری سازمان یافته برای پوشش دادن فاصله‌ی بین آموزش دانشگاهی و حرفه، برنامه‌ی توسعه کارآموزی را از چندین سال قبل تدوین و اجرا کرده‌اند. در این پژوهش مهارت‌ها و اهداف مورد نظر کارآموزی، با تحلیل محتوای برنامه‌ی توسعه کارآموزی شمال آمریکا به عنوان نمونه‌ای با سابقه و جامع شناسایی می‌شود. در نهایت این مقاله ضمن بیان مزایا و چالش‌های این برنامه، به مقایسه‌ی تطبیقی محتوای برنامه‌ی آموزش معماری دوره‌ی کارشناسی با برنامه‌ی توسعه کارآموزی شمال آمریکا می‌پردازد. نتایج تحقیق نشان می‌دهد سرفصل دروس کارشناسی توجه بسیار اندکی به مهارت‌های مورد نیاز در بخش مدیریت پروژه (۲،۲٪) و مدیریت حرفه (۴،۱٪) داشته است؛ که مطالعات کتابخانه‌ای نیز آن را تأیید می‌کند، زیرا مهارت‌های تعاملی خارج از محیط بسته‌ی آتلیه که به دانشجویان در کارگروهی و مهارت‌های رهبری یا خدمات‌رسانی کمک می‌کنند در این دوره بسیار کم‌رنگ هستند. به علاوه در مقایسه با دوره‌ی کارآموزی مهارت در انتخاب مواد و اجرای آیین‌نامه‌ها و ضوابط طراحی نیز کمتر بها یافته‌اند (۳٪). همانگونه که انتظار می‌رفت با توجه به اهمیت دروس طرح معماری در کاربست دانش نظری و عملی دانشجویان، میزان فراوانی ساعات آنها در هر دو برنامه در مقام نخست است؛ اما دروس کارشناسی در مجموع مهارت طراحی اولیه و شماتیک را تقویت می‌کنند و به سایر مراحل طراحی مانند هماهنگی سیستم‌های ساختمان، بازنگری پروژه با توجه به آیین‌نامه‌های رسمی، نقشه‌های فاز بندی، گزینش و تنظیم مشخصات مصالح توجه اندکی دارند. پس از دروس طرح معماری، به ترتیب بیشترین پشتیبانی مهارت‌های مد نظر کارآموزی توسط گروه دروس فنی ساختمان، ارائه و بیان معماری، مبانی طراحی شهر و روستا، دروس مبانی نظری و مقدمات طراحی انجام می‌شود؛ که این امر ضرورت بازنگری نقش دروس مبانی نظری در آماده‌سازی حرفه‌ای فارغ التحصیلان را نشان می‌دهد.